

ЗАКОН ЗА ЗАДОЛЖНИЦА¹

Пречистен текст – неофицијална верзија

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се воведува задолжницата како исправа и се уредува начинот на издавање на задолжницата и наплатата врз основа на задолжница, како и други прашања во врска со задолжницата.

Член 2

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. „Задолжница“ е потврдена приватна исправа со која должникот дава согласност побарувањето на доверителот назначено во задолжницата присилно да се наплати од сите расположиви средства на должникот кај носителите на платниот промет;
2. „Правни лица“ се трговци според формата и дејноста согласно со Законот за трговските друштва;
3. „Должник“ е правно лице кое издало задолжница;
4. „Блокирани сметки“ се трансакциски сметки на учесник во платниот промет за кои има евидентирано неизвршено решение за присилна наплата;
5. „Систем за водење на Регистарот на задолжници“ е информациски систем кој овозможува составување, евидентирање, прием, обработка, чување и размена на податоци и документи во електронска форма и
6. „Барање за наплата“ е писмено барање поднесено од доверителот кај носителот на платен промет кај кој се води трансакциската сметка на должникот наведена во задолжницата со кое се бара наплата на побарувањата по основ на задолжница кои не се платени до датумот на достасување на задолжницата.

II. ИЗДАВАЊЕ НА ЗАДОЛЖНИЦА

Член 3

- (1) Задолжницата се издава во еден примерок.
- (2) Задолжницата гласи на денари.

¹ Пречистениот текст на овој закон ги опфаќа Законот за задолжница, објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/12, како и измените и дополнувањата на Законот, објавени во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/14, 201/14 и 145/15.

(3) Задолжницата се издава само при должничко доверителски односи меѓу правните лица.

(4) Задолжница не смее да издаде правно лице:

1) кое има блокирана сметка;

2) за кое во Трговскиот регистар кај Централниот регистар на Република Македонија (во натамошниот текст: Централен регистар) има евидентирано податоци за започната постапка за стечај, ликвидација или бришење;

3) кое е евидентирано во Регистарот на физички и правни лица на кои им е изречена санкција забрана за вршење професија, дејност или должност и привремена забрана за вршење на одделна дејност кај Централниот регистар и

4) кое е евидентирано во Регистарот на споредни казни за сторени кривични дела на правни лица кај Централниот регистар.

(5) Вкупниот неплатен износ по основ на издадени задолжници не смее да надмине 30% од вкупните приходи на должникот остварени во претходната година евидентирани во Регистарот на годишни сметки кој се води во Централниот регистар.

Член 4

(1) Задолжницата ја составува нотар преку системот за водење на Регистар на задолжници кој го води Централниот регистар. Системот за водење на Регистарот на задолжници генерира единствен број на задолжницата.

(2) По составување на задолжницата, нотарот електронски ја потпишува, ја евидентира и ја печати задолжницата преку системот за водење на Регистарот на задолжници и ја заверува согласно со одредбите од Законот за нотаријат кои се однесуваат на потврдување на приватна исправа (солемнизација) и задолжително му ја предава на доверителот.

(3) Задолжницата се смета за издадена со денот на заверка пред нотар.

(4) Системот за водење на Регистарот на задолжници нема да овозможи составување и евидентирање на задолжницата доколку:

1) е надминат износот од членот 3 став (5) од овој закон;

2) е блокирана трансакциската сметка на должникот наведена во задолжницата;

3) во Трговскиот регистар кај Централниот регистар има евидентирано податоци за започната постапка за ликвидација, стечај или бришење на должникот;

4) должникот е евидентиран во Регистарот на физички и правни лица на кои им е изречена санкција забрана за вршење професија, дејност или должност и привремена забрана за вршење на одделна дејност кај Централниот регистар;

5) должникот е евидентиран во Регистарот на споредни казни за сторени кривични дела на правни лица кај Централниот регистар и

6) има несовпаѓање во податоците за идентификација на должникот.

(5) По евидентирање на задолжницата, Централниот регистар ја известува Клириншката куќа определена да го води единствениот регистар на трансакциски сметки (во натамошниот текст: Клириншка куќа), за бројот на трансакциската сметка, единствениот матичен број и единствениот даночен број на должникот наведени во задолжницата.

(6) Трансакциската сметка од ставот (5) од овој член носителот на платен промет не смее да ја затвори пред бришењето на задолжницата од Регистарот на задолжници.

(7) Сите измени на задолжницата се вршат кај нотарот кој ја заверил задолжницата и се евидентираат во Регистарот на задолжници.

Член 5

Правата и обврските од задолжницата не смее да се пренесуваат.

Член 6

(1) Приватна исправа која не е издадена согласно со одредбите на овој закон не се смета за задолжница.

(2) Формата и содржината на задолжницата ги пропишува министерот за финансии.

Член 7

Во задолжницата задолжително се внесува:

1) назив, седиште, единствен матичен број и единствен даночен број на доверителот;

2) назив, седиште, единствен матичен број и единствен даночен број на должникот;

3) основ за издавање;

4) износ на побарувањето;

5) каматна стапка, доколку е договорена, но најмногу во висина на законски дозволената;

6) датум на достасување на задолжницата;

7) краен рок за доставување барање за наплата на задолжницата кај носителот на платниот промет на должникот;

- 8) назив на носителот на платниот промет кај кој должникот има трансакциска сметка и број на трансакциската сметка на должникот;
- 9) изјава на должникот дека се согласува износот на побарување означен на задолжницата присилно да се наплати од сите негови сметки кај носителите на платниот промет и од сиот негов движен и недвижен имот;
- 10) место и датум на издавањето на задолжницата и
- 11) потпис на должникот и доверителот.

III. НАПЛАТА НА ОБВРСКИ ПО ДАТУМ НА ДОСПЕВАЊЕ

Член 8

- (1) Доколку обврските по основ на задолжница не се платени до датумот на достасување на задолжницата, доверителот поднесува барање за наплата. Барањето се поднесува најдоцна до денот наведен на задолжницата како краен рок за доставување на барање за наплата. Носителот на платен промет нема да го прими барањето за наплата поднесено по крајниот рок за доставување на барање за наплата.
- (2) Кон барањето од ставот (1) на овој член доверителот задолжително приложува:
 - 1) задолжница;
 - 2) број на трансакциска сметка на доверителот на која треба да се пренесат средства од сметката на должникот и
 - 3) изјава заверена на нотар со која под полна морална, материјална и кривична одговорност го потврдува неплатениот износ на побарувањето по задолжницата и потврдува дека нема поднесено и нема да поднесе тужба до надлежен суд, предлог за извршување до извршител или предлог за платен налог до нотар за наплата на побарување кое произлегува од основот за издавање на задолжницата.
- (3) Носителот на платен промет е должен во рок од два работни дена од денот на добивањето на барањето од ставот (1) на овој член, преку Клириншката куќа, да го известат Централниот регистар дека доверителот барал наплата на задолжницата.
- (4) По добивање на барањето од ставот (1) од овој член, носителот на платен промет е должен да постапи на начин и во постапка за извршување на решенијата за присилна наплата согласно со Законот за платниот промет.
- (5) Доколку доверителот не поднесе барање за наплата на побарувањата по задолжницата во крајниот рок за доставување на барањето за наплата на задолжницата кај носителот на платен промет, обврските по задолжницата престануваат.
- (6) Задолжницата за која не е поднесено барање за наплата во крајниот рок за доставување на барањето за наплата, Централниот регистар ја брише од Регистарот

на задолжници по истекот на три работни дена од крајниот рок за доставување на барањето за наплата на задолжницата.

Член 9

(1) За секоја извршена наплата по основ на задолжница, носителот на платен промет е должен на денот на наплатата, преку Клириншката куќа, да го извести Централниот регистар.

(2) Централниот регистар е должен да ги евидентира плаќањата од ставот (1) на овој член во Регистарот на задолжници на денот на добивањето на известувањето.

Член 10

(1) По целосната наплата на побарувањето по задолжницата, носителот на платен промет е должен на денот на целосната наплата, преку Клириншката куќа, да го извести Централниот регистар за извршената наплата.

(2) Централниот регистар е должен на денот на добивањето на известувањето од ставот (1) на овој член да ја избрише задолжницата од Регистарот на задолжници.

Член 11

(1) Доверителот има право во секое време по поднесување на барањето за наплата согласно со членот 8 од овој закон да ја повлече задолжницата која не е наплатена во целост од носителот на платен промет, со поднесување на изјава за повлекување на задолжницата дадена кај нотарот кој ја заверил задолжницата.

(2) При повлекување на задолжницата носителот на платен промет е должен веднаш, при самото повлекување, на самата задолжница да евидентира од кои сметки колкав износ на главнина, камати и трошоци е наплатен до моментот на повлекувањето на задолжницата и му ја враќа задолжницата на доверителот, а од истата задржува копија.

(3) Носителот на платен промет е должен, преку Клириншката куќа веднаш, при самото повлекување, да ги извести сите носители на платниот промет за повлекувањето на задолжницата и да ја деблокира сметката на должникот по основ на задолжницата, доколку е блокирана.

(4) Носителот на платен промет, е должен преку Клириншката куќа веднаш, при самото повлекување, да го извести Централниот регистар за повлекувањето на задолжницата.

(5) По повлекување на задолжницата, истата не може да биде предмет на наплата согласно со членот 8 од овој закон.

(6) Задолжницата останува евидентирана во Регистарот на задолжници и по повлекувањето, се до поднесување на барање за бришење од страна на извршител согласно со членот 12 став (4) точка 3 од овој закон, односно од нотарот согласно со членот 13 став (2) од овој закон.

IV. ПРИСИЛНО ИЗВРШУВАЊЕ НА ЗАДОЛЖНИЦАТА

Член 12

(1) Задолжницата има карактер на извршна исправа.

(2) Во рок од 15 дена по повлекувањето на задолжницата од носителот на платниот промет, доверителот може да иницира постапка за присилно извршување на задолжницата согласно со одредбите на Законот за извршување.

(3) Нотарот е должен на повлечената задолжница поднесена од доверителот да стави потврда за извршност.

(4) Извршителот кој ќе го спроведува присилното извршување на побарувањето предмет на задолжницата во согласност со ставот (2) на овој член, е должен во Регистарот на задолжници:

1) да го пријави приемот на задолжницата најдоцна наредниот работен ден од денот на приемот;

2) да ги пријави сите делумни наплати на побарувањето назначено во задолжницата најдоцна наредниот работен ден од денот на извршената исплата;

3) да поднесе барање за бришење на задолжницата најдоцна наредниот работен ден од денот на целосната наплата на побарувањето назначено во задолжницата и

4) да поднесе барање за бришење на задолжницата најдоцна наредниот работен ден од денот кога го запрел извршувањето на задолжницата.

(5) Доверителот не може да бара извршување на задолжницата по запирањето на извршувањето на задолжницата од страна на извршителот.

(6) Централниот регистар е должен веднаш по добивањето на пријавата, односно барањето од ставот (4) на овој член во Регистарот на задолжници да ги евидентира приемот на задолжницата кај извршителот и наплатите, односно да ја избрише задолжницата.

(7) Доколку во рок од 20 дена од денот на добивање на известувањето од членот 11 став (4) од овој закон не се поднесе пријава согласно со ставот (4) точка 1 на овој член, Централниот регистар е должен веднаш да ја избрише задолжницата од Регистарот на задолжници.

V. ОТКАЖУВАЊЕ ОД ПРАВА ОД ЗАДОЛЖНИЦА

Член 13

- (1) Доверителот може во секое време да се откаже од правата од задолжницата со изјава дадена кај нотарот кој ја заверил задолжницата, при што ја приложува задолжницата.
- (2) Нотарот е должен на денот на давањето на изјавата од ставот (1) на овој член да поднесе барање за бришење на задолжницата од Регистарот на задолжници.
- (3) Централниот регистар е должен по добивањето на барањето од ставот (2) на овој член веднаш да ја избрише задолжницата од Регистарот на задолжници.

VI. СТЕЧАЈ И ЛИКВИДАЦИЈА НАД ДОЛЖНИК

Член 14

- (1) Во случај на отворање на стечајна постапка над должникот, побарувањата по основ на задолжница се пријавуваат кај стечајниот управник согласно одредбите од Законот за стечај.
- (2) Должникот што има издадено задолжница која не е платена во целост не може да ја заврши започнатата ликвидациона постапка, односно не може да се избрише од Трговскиот регистар, се додека задолжницата не се избрише од Регистарот на задолжници согласно со членовите 8 став (6), 10 став (2), 12 ставови (6) и (7) и 13 став (3) од овој закон.
- (3) Стечајниот управник е должен во рок од 15 дена од денот на отворањето на стечајната постапка над должникот кој издал задолжница да поднесе барање до Централниот регистар за бришење на задолжницата од Регистарот на задолжници.
- (4) Централниот регистар е должен на денот на добивање на барањето од ставот (3) на овој член да ја избрише задолжницата од Регистарот на задолжници.

VII. РЕГИСТАР НА ЗАДОЛЖНИЦИ

Член 15

- (1) Централниот регистар го води Регистарот на задолжници во електронска форма.
- (2) Начинот на внесување, пријавување, исправка и бришење на податоците од Регистарот на задолжници, како и начинот на користење на Регистарот на задолжници ги пропишува директорот на Централниот регистар.

VIII. ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ

Член 16

(1) Не постапувањето на нотарот во смисла на одредбите од членовите 4 став (2), 12 став (3) и 13 став (2) од овој закон претставува дисциплинска повреда согласно со членот 126 од Законот за нотаријатот.

(2) Не постапувањето на извршителот во смисла на одредбите од членот 12 став (4) од овој закон претставува дисциплинска повреда согласно со членот 54-г од Законот за извршување.

(3) Не постапувањето на стечајниот управник во смисла на одредбите од членот 14 став (3) од овој закон ќе биде санкционирано согласно членовите 295 и 296 од Законот за стечај.

Член 16-а

Престанува да важи со денот на влегувањето во сила Престанува да важи со денот на влегувањето во сила на Законот за на Законот за изменување и дополнување на Законот за задолжница („Службен весник на „Службен весник на Република Македонија“ бр.201/14).

IX. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 17

(1) Одговорното лице на должникот кое ќе издаде задолжница за која во моментот на достасување на задолжницата нема покритие ќе се казни со парична казна или со казна затвор до три години.

(2) Должникот за делото од ставот (1) на овој член ќе се казни со парична казна.

X. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 18

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на носител на платен промет ако во пропишаниот рок не го извести Централниот регистар за случаите пропишани со членовите 8 став (3), 9 став (1), 10 став (1) и 11 став (4) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе се изрече на одговорното лице на носителот на платен промет за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Член 19

(1) Глоба во износ од 4.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на носител на платен промет ако прими барање за наплата поднесено по крајниот рок за доставување на барањето (член 8 став (1)).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе се изрече на одговорното лице на носителот на платен промет за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Член 20

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на носител на платен промет ако не евидентира на самата задолжница од кои сметки колкав износ на главнина, камати и трошоци е наплатен до моментот на повлекувањето на задолжницата и не му ја врати задолжницата на доверителот (член 11 став (2)).

(2) „Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе се изрече на одговорното лице на носителот на платен промет за прекршокот од ставот (1) на овој член.“

Член 20-а

Одмерувањето на висината на глобата за правно лице се врши согласно Законот за прекршоците.

Член 21

(1) За прекршоците пропишани со членовите 18, 19 и 20 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Народната банка на Република Македонија.

(2) Пред поведување на прекршочната постапка се поведува постапка за порамнување согласно со Законот за банките.

Член 21-а

Престанува да важи со денот на влегувањето во сила на Законот за изменување и дополнување на Законот за задолжница („Службен весник на Република Македонија“ бр.201/14).

Х. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 22

Подзаконските акти кои произлегуваат од овој закон ќе се донесат во рок од 30 дена од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 23

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 септември 2012 година.

Преодни и завршни одредби од Законот за изменување и дополнување на Законот за задолжница („Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/14)

Член 8

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јануари 2015 година.

Преодни и завршни одредби од Законот за изменување и дополнување на Законот за задолжница („Службен весник на Република Македонија“ бр.201/14)

Член 3

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат членовите 16 а и 21-а од Законот за задолжница.

Член 4

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Преодни и завршни одредби од Законот за изменување и дополнување на Законот за задолжница („Службен весник на Република Македонија“ бр.195/15)

Член 5

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.